

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodniki!

Izhaja vsako sredo.
Narotniki:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za izposojstvo
za celo leto Din 30—
Inserati po tarifu. — Pis-
manim vprašanjem naj
se priloži znamka za od-
govor. — Nežrkanirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetški list

Vsakdo vživa,
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštini hranilnici
št. 14.194.

Zmagoslavje gasilcev.

Slovanski gasilski kongres v Ljubljani. — 60letnica Ljubljanskega prost. gas. društva. — Veličastna povorka.

Ljubljana je imela v dneh gasilskega kongresa čisto svečano lice. Po glavnih ulicah in trgih so se vili prapori in opozarjali, da je Ljubljana sprejemala mednarodne goste z odkritim veseljem in gostoljubjem; dobro se je zavedala, da prihajajo člani ene najuglednejših in najpožrtvovalnejših človeških organizacij. Na kongresu so bili zastopani Poljaki, Francozi, Bolgari, Belgijci in celo daljni Litavei, a najjačje obeležje je dalo kongresu število zastopanih čeških gasilcev in gasilcev iz Hrvaške in južnih krajev naše domovine. Še tem večjega pomena pa je kongres, ker je gasilstvo zajelo v svoj krog predvsem kmečko prebivalstvo, zakaj ono največ doprinese pri obrambi in žrtvovanju. Njih delo je delo človekoljubja, pa ne le to, je tudi organizacija plemenitih poedincev, ki so voljni žrtvovati se za celoto. S to organizacijo računa tudi narod, zato je in ostane ena njegovih najzdravejših sil, ki korenini globoko ljudstvu, v njegovi ljubezni do domačije in njegovem domovinskem čutu.

Prvi dan kongresa se je pričel z otvoritvijo gasilske razstave, s sprejemanjem slovanskih in drugih inozemskih gostov. Dopoldne ob 10. se je otvorila razstava, kjer so se zbrali številni gasilci, častni gostje in mnogo drugega občinstva. Goste je sprejemalo predsedstvo J. G. Z. (jugoslovanske gasilske zveze) s starostom gospodom Josipom Turkom, drugim podstarostom gospodom Musekom in predsednikom kongresnega odbora g. Engelsbergerjem. Starosta J. G. Z. g. Turk je predvsem pozdravil zastopnika Nj. Vel. kralja, generala Popovića, ljubljanskega župana dr. Puca, voditelje tujih delegacij in

kot predstavnik bele Ljubljane, ki je vselej posvečala največjo pazljivost našim vrlim gasilcem, otvoriti razstavo, ki bo pokazala razvoj našega gasilstva od prvih početkov pa do današnje popolnosti. Nato so se gostje podali k ogledu razstave, ki je bila skrbno in dobro urejena.



Josip Turk, starosta JGZ.

Drugi dan kongresa so se vršila zborovanja slovanskih gasilcev. Najprej so imeli svečano sejo Čehi. Zborovanju je prisostvoval in predsedoval starosta Slovenske gasilske zveze Adolf Seidl. Nato se je vršil v dvorani mestnega doma slavnostni občni zbor Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva, takoj nato pa razvitje in blagoslovitev novega društvenega prapora. Po svečanostih so se gasilci podali na pokopališče pri sv. Križu, kjer so odkrili spomenik umrlemu gasilskemu voditelju Franu Barletu. Opoldne se je vršil v Zvezdi gasilski banket, ki ga je priredilo I. Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Ljubljani. Popoldne pa se je vršilo v sejni dvorani mestne hiše zborovanje Vseslovanske gasilske zveze, ki ga je otvoril starosta Seidl ter po kratkem pozdravu predal vodstvo g. Turku, sam pa je izročal odlikovanja našim zaslužnim možem in delavcem na polju gasilstva. Slavnosti je zaključila prav lepo uspela prireditev umetnega ognja.

V nedeljo, tretji dan kongresa, je imelo gasilstvo s svojimi slovanskimi brati gasilci, prijatelji in zavezniki raznih držav največja praznik. Slavnosti so dosegle višek. Vse gasilstvo je manifestiralo na najsijajnejši način za

solidarnost in ljubezen do bližnjega. Dopoldanske manifestacije so pokazale, na kakšni višini je naše gasilstvo. Gostje zunanjih držav so se naravnost čudili nad vzorno disciplino naših gasilcev. Z največjim priznanjem moramo občudovati izredno vztrajnost in požrtvovalnost naših kmetijskih in podeželskih gasilcev. Ves dan v soboto so opravljali tisoči in tisoči težka poljska dela. Zgodaj zjutraj so se spravili v svoje praznične gasilske obleke in prihiteli v Ljubljano, da tam manifestirajo za idejo do bližnjega, za našega kralja in slovansko misel. Z veseljem je bilo videti naše kmetijske gasilce, ki so vztrajno stali v vrstah. Pravi tihi gasilski borci! — Že v prvih jutranjih urah je Ljubljana oživila. Začele so se zbirati posamezne župe gasilcev. Bilo je zbranih 37 žup iz Slovenije, ki so štele v sprevodu 9500 gasilcev. Na Kongresnem trgu se je zbralo na tisoče in tisoče ljudi. Darovala se je slavnostna sv. maša. Med mašo je vladala splošna tišina in marsikateri gasilec se je poglobil v svojo pobožnost. Po maši pa so se zbrali v dvorani ljubljanske univerze odlični zastopniki oblasti, zastopniki inozemskih prijateljskih gasilskih društev in zastopniki raznih drugih društev. Slavnostno sejo je otvoril starosta Adolf Seidl, ki je v svojem govoru poudarjal veličino gasilske slavnosti in zlasti pomen organizacije slovenskega gasilstva. Pozdravil je vse odlične zastopnike oblasti in korporacij. Besedo je nato prevzel starosta Josip Turk, ki je izrazil med navdušenim odobranjem udanost gasilstva. Nj. Vel. kralju, pozdravil bana Dravske banovine inž. Dušana Serneca, ministra n. r. dr. Kramarja, župana dr. Puca, druge odlične zastopnike Francije, Belgije, Češke, Poljske, Bolgarske, Hrvate, Bosance in Srbe, zastopnike Sokola in zastopnike koroških Slovencev. Za tem pa je imel podstarosta g. Musek slavnostni govor, v katerem je naglašal pomembnost gasilstva, bratstvo vsega sveta,



Seidl, predsednik Vseslovanskega saveza.

konzule ter ostale častne goste. Po starostinem pozdravnem govoru je govoril župan dr. Puc, ki je naglašal izredno veselje, da ima priliko



Rihard Engelsberger.

ki je podano v mednarodnem občevarju in vseobči ljubezni gasilcev. Na zbrane je imel govor tudi g. ban Dušan Serbec; v imenu Sokola Kraljevine Jugoslavije dr. Riko Fux in še mnogo drugih zastopnikov gasilskih in drugih društev.

Veličastna armada kmetjskih gasilcev.

Po zborovanju pa se je pomikal veličasten gasilski sprevod. V sprevodu so korakali najprej Čehi, nato Poljaki, Srbi, Hrvati in koroški gasilci, nato so šle narodne noše. Za njimi pa so korakale župe naših gasilcev. Na čelu je šla cela četa zastavonoš s svojimi lepimi prapori. V

tej veličastni armadi je bilo zastopanih okoli 11.000 gasilcev. Po vseh cestah in ulicah je tvorilo ljubljansko prebivalstvo ogromen špalir. Sprevod je končal na Kongresnem trgu, kjer so govorili na navzoče vsi zastopniki gasilskih društev. Po končanih govorih je bil razhod gasilstva.

Popoldne pa se je vršil javni nastop češkega in našega gasilstva, kjer so pokazali vsi gasilci, kaj zmorejo s svojim človekoljubnim delom, s svojo ljubeznijo do bližnjega. S tem je bil zaključen veličastni kongres gasilcev v Ljubljani. Naši podeželski gasilci so se odpeljali na svoje domove. Inozemski gostje pa so si še tekom ponedeljka ogledali lepote naše Slovenije na Gorenjskem.



Dr. I. Rosina:

Spremenjeni časi.

Časi se resnično spreminjajo.

Nedavno tega smo se zopet začudili. »Slovenec« prinaša z debelimi črkami začetkoma prve strani članke o: »zarji zelene internacionale«, o »Kmetjskem pokretu na Finskem in Estonskem« itd. Kako toplo jih zagovarja. Kako smo mu hvaležni! Ti pokreti so namreč učlanjeni v *agrarnem biroju v Pragi*, ki mu stoji na čelu g. Švehla. Pred leti, ko smo se mi ogrevali zanje, kako smo bili okregani, koliko je moral preslišati »Kmetjski list« o demagogiji, ki jo uganja med kmeti! In kako verno je tedaj verjel slovenski narod »Slovenec«.

Deset let je pridigal »Kmetjski list«, da bodo zaščitne industrijske carine uničile vsako kupno moč jugoslovanskega in slovenskega kmeta, pocenile mu poljedelske pridelke in uničile vrelo in hrbtenico našega narodnega gospodarstva. Kako je molčal tedaj »Slovenec« in kako je — če je odprl usta — očital z zanosom, da zavaramo ubogega kmeta. Kako je to, da se naenkrat ogreva v tako vznešenih besedah za omiljenje industrijske zaščite in za ustvaritev agrarnega bloka Jugoslavije, Madjarske, Romunije in Poljske, ko je to bil vendar tipičen zunanje-politično ekonomski program Stjepana Radića in ga je »Kmetjski list« sam ponovno v člankih-uvodnikih zastopal?

Ali gre samo za menjanje dlake ali za resnično spreobrnjenje? Ko je svoj čas Stjepan Radić priporočal carinsko unijo z Bolgarijo v blok agrarnih držav in na tej podlagi videl sprijateljstvo z Bolgarijo in Madjarsko in smo mi to zagovarjali, smo veljali za utopiste in sanjače. Kako so teknili ti zasmehovalno-usmiljeni pogledi!

In vendar je imel »Kmetjski list« prav. Danes se vidi, kam je pripeljala malomeščanska strankarska politika prvih desetih povojnih let

slovenskega in jugoslovanskega kmeta v gospodarskem oziru. Tulili smo gluhim ušesom! Toda danes po 6. januarju so uvideli merodajni činitelji, da v agrarni državi gre voditi le agrarno politiko. In zato je nastop g. Marinkovića nad vse hvalevreden.

In ne samo stara Radićeva ideja o gospodarskem — in tudi političnem — bloku agrarnih držav Podunavja in Balkana začne dobivati na realnosti, tudi stare zahteve o povečanju budžeta kmetijstvu, o davčni osvoboditvi kmetjskega združništva, o cenemem kmetjskem kreditu v agrarni banki so se začele uresničevati v zadnjih dveh letih.

Pozno je vse to; toda prišlo je. In prišlo je na podlagi spoznanja, da »je vas vas in da brez nje ni ničesar«.

Kakor pa se uresničujejo gospodarske zahteve kmetjskokulturnega pokreta, tako bo prišlo tudi do uresničenja njega čisto kulturnih želja. Kajti kakor gredo vzporedno z socializmom v drugih državah delavske strokovne organizacije, delavska konsumna društva in bratstva, tako bo treba, da sporedno z porastom kmetjskih strokovnih gospodarskih institucij, kmetijske družbe, kmetjskih zadrug, kmetijskih nadaljevalnih šol itd., poraste tudi občutek kmetjske samozvesti in solidarnosti, skratka čustvo pripadnosti kmetjskokulturnemu pokretu.

To se bo pa tudi zgodilo in čeprav bodo skušale normalni tok zgodovine ovirati kake predjanuarske strankarske mentalitete. Kajti na tej bazi se da užgati celo jugoslovansko kmetjsko podeželje do mogočne grmade novega bratskega patriotizma na solidni podstavi k samozvesti zbuje kmetjske solidarnosti. Vas bo, ki bo edina znala pozabiti na bratomorne boje ne le med nami, ampak tudi med sosedi. V njej je iskati nezlomljivo garancijo močne, kon-

solidirane in še večje Jugoslavije, kot jo danes imamo.

Kmetjskokulturni pokret pa je oni, ki reprezentira celo gibanje v celoti. Gospodarsko kmetjsko samopomoč v združništvu, kmetjski strokovni izobrazbi in gospodarskem agrarizmu; kulturno s tem, da mu pokaže končni cilj in mu da kulturne smernice ter ga napravi aktivnega.

Danes je več kakor jasno, da je imel »Kmetjski list« prav, ko je trdil in ponavljal, da se bo s pretirano zaščito industrije uničilo kupno moč kmeta in da bode vsled tega sčasoma trpela industrija in trgovstvo samo, ker se bo prodajni trg in konsum zmanjšal, ko bode podeželje gospodarsko izčrpano; industriji pa ne bo solidne baze, ker se bodo ustanavljala podjetja, ki bodo hotela plačati investicije in zajeti ogromne dobičke že prvih pet let in naj potem vse vrag vzame. Tako se je tudi zgodilo.

»Kmetjskemu listu« gotovo ni na tem, da bi se bahal. Toda zadoščenje ima lahko, da se tisti toliko znani in toliko razširjeni porogljivi nasmeh omalovaževanja in preziranja, ki ga je bil tolikokrat deležen, začne pomalem spreminjati v — sicer nekoliko kisel — nasmeh priznanja.

Kajti, kakor rečeno, »Slovenec« že piše: »o zarji zelene internacionale«.

Sodni dan v Sodražici.

Najstarejši ljudje ne pomnijo take katastrofe, kakršna je zadela v sredo preteklega tedna Sodražico in njeno okolico, pa tudi zgodovina našega okraja ne omenja nikjer hujše nesreče, kakor nas je zadela ta dan. Nebo in zemlja sta se zarotila proti človeštvu in mu hotela uničiti vse, kar si je tekom stoletja z delom in trudom ustvaril. Nevarnejša sovražnika kot ogenj sta ta dan preizkusila svojo moč in človek je stal pred njima kot onemoglo dete.

Vihar in toča sta se spravila na človekovo delo in ga v trenutku uničila.

Sumljiva je bila že nenavadna jutranja soparica tega dne. Okrog poldne se je jelo oblačiti nebo. Stemnilo se je kakor ponoči. Preko polja in hiš je zabučal vihar, bliski so razklali oblake in vsula se je toča, debela kakor oreh in kurja jajca. Pod njo se je drobila opeka in šipe v prah, na polju pa je razbila vse, celo krompir je razkrila iz zemlje in ga raztolkla. Kar pa ni zmogla toča, to je pomagal vihar. Podiral je dimnike, odnašal strehe, prevračal kozolce ter raznašal seno in žita, ruval je drevje in pobijal ptice.

Ljudje, ki so se nahajali ob času neurja na prostem, je toča do krvi in nezvesti stolkla. Občinsko hišo je vihar popolnoma odkril. Skoro nov Mikoličev dvojni kozolec je tako razcefralo in razmetalo, da je komaj spoznati kraj, kjer je stal. Poljski pridelki so docela uničeni. Težko prizadetim kmetom je potrebna nujna javna pomoč, kajti škoda se ceni že pri površnem pregledu na dva milijona dinarjev.

KORISTNO ZA VSAKO HIŠO

PO ZNIŽANIH CENAH KAKOR:

ROKAVICE, NOGAVICE, ŽEPNE ROBCE, KRAVATE, FINO DAMSKO, MOSKO IN OTROŠKO TRIKOPERILO, DIŠEČE MILO, TORBICE, ČIPKE, POTREBŠČINE ZA SIVILJE, KROJAČE, TAPETNIKE, ČEVLJARJE IN SEDLARJE NUDI

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

BLIZU PREŠERNOVE GA SPOMENIKA ZA VODO

Jan. Kalan.

Mir vam - Slovenci!

Malo kasno, zadržan z drugim pisanjem in svojo bolehnostjo, prihajam do tega, da se odzovem na članek dr. Janeza Novaka »Naše stališče je jasno«, v katerem ocenjuje mojo knjižico, ki nosi gorenji naslov. Odzvati pa se moram, da odstranim nekatere netočnosti in nejasnosti v oceni, ki bi utegnili namen, katerega knjižica ima, preprečiti. Upam, da mi resnici na ljubo ne odrečete prostora v svojem listu.

Dobre volje mi g. doktor ne odreka, za kar sem mu hvaležen; razumel me pa v vseh rečeh ni popolnoma.

Odkrito in odločno izjavljam najprej, kakor pravim tudi v knjižici sami, da jaz nočem delati politike, da se nočem v stranke same (kadar bodo zopet oživele), kaj vtikati. Za to se ne čutim poklicanega in bi tudi odgovornosti za to ne mogel prevzeti. Politiko naj delajo drugi, meni je samo za mir. Kako se bodo stranke, ko pride enkrat zopet ljudska volja do izraza, razvijale in razvile, ne vem. Samo to vem, da stranke so bile in bodo. Meni je le na tem, da bi si pristaši raznih strank ne stali nasproti tako sovražno, kakor so si doslej. To je misel, ki se čisto jasno vleče skoz celo mojo knjižico. Ni res, kar trdi g. dr. Novak, da jaz hočem, da mora biti na Slovenskem samo ena stranka. Nič ne tajim, da bi bilo to vsekako najprijetnejše; nisem pa tako naiven, da bi ne vedel, da to ni mogoče. Izrečno pravim, »da bi bilo to na Slovenskem še najlažje, kjer lahko zažvižgamo eden drugemu od enega konca do drugega. Toda bilo bi prelepo. In tudi če bi se zlimali, bi začelo kmalu spet pokati. Stranke morajo biti, da »se razodenejo misli iz mnogih src«. Toda če hodimo po raznih cestah, ni treba, da mečemo kamenje eden na drugega.« To so moje besede.

Jaz sem to strastno strankarstvo na Slovenskem, to sovražnost med pristaši raznih strank, vedno obžaloval. Tudi takrat, ko sem bil še sam v boju. Ko sem bil pa pet let v Nemčiji med našimi rojaki, sem videl, da je med Nemci še več strank kakor jih je bilo pri nas, »da pa ni opaziti nič tiste strankarske strastnosti in nič osebne sovražnosti zaradi raznih strank. Tam se komaj ali niti ne ve, kateri stranki kdo pripada. Zato se mi je od tam, iz daljave, iz tujine, ta naš prepir videl v še žalostnejši luči. In to mi je potisnilo pero v roko, da sem šel pisat »Mir vam, Slovenci!« Velike pobude k temu mi je pa dal tudi sedanji papež, ki kliče na katoliško akcijo, a tako močno naroča in zabičuje, da ta mora biti strogo nepolitična — kakor sem že enkrat pisal v Našem listu.

Če pa hočem svoj namen res doseči, ne zadostuje, da samo prošim in rotim, da dajte mir, marveč moram tudi iskati in skušati odpraviti vzroke neednosti. Eden glavnih vzrokov prepira je pa brez dvoma različno stališče, ki ga zavzemamo nasproti veri in cerkvi. In tistim, ki so ji nasprotni, sem skušal dokazati, da so v zmoti. Kajti čim bolj bomo enega duha, bolj bomo tudi enega srca, manj se bomo prepirali. Zato pravim: združimo se v resnici, pa se bomo tudi v ljubezni! Vem dobro, da ne bomo nikoli vsi enih misli glede vere. To pa še ni vzrok, da bi ne smel duhovnik, kadar govori s pristaši drugih naziranj, spregovoriti nekaj besed v prilog veri. — Nikakor pa jaz nisem trdil in ne trdim, da so vsi pristaši drugih strank, razen one, ki je veljala za katoliško, brezverci; niti ne, kakor mi g. dr. Novak podtakne, da so »zoper vero in cerkev«. To bi bila očitna krivica in tega v moji knjižici nikjer ne najdemo. Jaz polemiziram, bolj prav rečeno: prepričujem samo tisti del pristašev drugega mišljenja, ki res pišejo proti veri. Pri čemer pa resnično nisem mislil na bralce in pisce »Kmetškega lista«, med katerimi ne poznam nobenega brezverca. — Tega pa res nisem vedel, kar trdi g. dr. Novak, da je »med slovenskimi takozvanimi naprednimi krogi v zadnjih 10 letih za-

znamovati velik preokret na bolje, kajti brezverci, svobodomiselci, podkopovalci vere in cerkve so vsak dan maloštevilnejši in popolnoma izločeni, iz javnega udejstvovanja. To je konec slovenskega liberalizma in svobodomiselstva.« G. doktor pravi, da jaz tega razvoja k novim boljšim razmeram v smislu katoliške akcije (kot jo razume »Križ«), nočem poznati. Ne, dragi g. doktor, da bi je ne hotel poznati! Zakaj neki bi zapiral oči pred veselo prikaznijo? Toda, odkrito se moram izpovedati, ta preokret meni resnično ni bil znan; ničesar nisem še slišal o njem. Naj me opravičuje to, da sem bil pet let v tujini! Če je ta preokret resničen, ga najtopleje pozdravljam. Malo preoptimistična bo pač sodba g. doktorja, da je to konec slovenskega liberalizma in svobodomiselstva. Jaz sem vesel že začetkov tega preokreta. In če se bodo ti začetki nadaljevali, potem je pa že upanje, da se bo enkrat na Slovenskem vreme sprevedrilo, da se ne homo več ravsali in kavsali za žive in mrtve.

G. doktorju zlasti ni všeč taka trditev v moji knjižici: »Pogled po svetu nas uči, kjer je stranka z izrazito verskim programom, tam je za katoliško stvar dobro; kjer pa take stranke ni, tam so katoličani na milost in nemilost izročeni nasprotnikom cerkve.« Ta moja trditev je golo dejstvo, ki se ne da zanikati. Saj nava- jam za to konkretne in kričeče zgled: na eni strani Nemčijo, Belgijo in Holandijo z njihovimi katol. strankami, na drugi pa Francijo in Mehiko brez take stranke. V prvih treh deželah cvetoče versko življenje, v zadnjih dveh pa verska propast. To je torej dejstvo. Kljub temu dejstvu pa jaz nisem — naj je prav, ali neprav — nisem izvajal posledice, kakor dr. Novak trdi: da mora biti na Slovenskem samo ena, in sicer katoliška stranka. Rekel sem samo: »Ali niso ti zgledi za nas glasen memento, da moramo stati na straži tudi v politiki?« Prav gotovo! Povejte mi, dragi moji, če se v politiki odločajo tudi stvari, ki globoko segajo v versko

življenje — in kdo more trditi, da se take reči ne odločajo? — ali more, ali sme biti duhovnik brezbrizen. Kkako se bodo take reči odločile? — Pravim pa tudi v knjižici, kar sem zapisal že enkrat v »Kmetškem listu«: »Duhovniki smo siti politike«. Prevzemite Vi skrb za dobrobit cerkve tudi v politiki, pa vam bomo hvaležni in Vam bomo politiko z veseljem prepustili.«

K sklepu pravi g. dr. Novak, da se premalo obračam na pravi naslov. — Jaz pravim: »Povedal bom, kako se vidi svet z našega brega, potem pa povejte Vi, kako se vidi z Vašega.« Zato oprostite in dovolite, da se najprej obračam na Vaš naslov, potem se bom pa še na drugega. Čujte torej, prosim, kako si mislim:

Ker se v politiki obravnavajo tudi verske in cerkvene zadeve, mora biti ali ena ali več strank, ki zastopajo tudi verske interese. Ni neobhodno potrebno, da je to samo ena stranka. Še boljše, če jih je več, ki zastopajo te interese. A zastopati jih morajo res, potem je pa dobro! — Ne vemo, kako se bodo v prihodnosti stranke razvijale. Jaz, kakor rečeno, nočem o tem nič odločevati. Mislim si pa, da utegnejo stopiti bolj v ospredje stanovski interesi. Med temi predvsem kmetški interesi. Ako so torej, kakor trdi dr. Novak, podkopovalci avtoritete vere in cerkve res vsak dan maloštevilnejši in izločeni iz javnega udejstvovanja, ako se res vrši razvoj k boljšim razmeram v smislu katoliške akcije, in ako — kot posledica tega razvoja — kaka morebitna kmetška stranka prevzame poleg zastopanja svojih stanovskih tudi one verskih interesov — potem, o! potem bravo! Ne vem kateremu duhovniku bi to ne moglo biti všeč, če se njemu ne bo treba več pečati z umazano politiko in z agitacijo, če drugi skrbijo v politiki za dobrobit cerkve. Mislim, da bo vsak za to le hvaležen.

No, kaj pravite na to? Ali se zdaj razumemo? Ali je bolj jasno? Če pa še ni dosti, je pa treba, da se še dogovarjamo in megle preganjamo, da se — vreme sprevedri.

Mir vam, Slovenci!

Na to pravimo:

Ugotavljamo, da smo kot kmetško gibanje prevzeli tudi skrb za dobrobit cerkve. Smatramo cerkev za nositeljico, predstavnico in učiteljico družabnoveljavnega svetovnega nazora in morale in kot tako za eno najvažnejših ustanov, ki služi obstoju in napredku naroda. Hočemo dati cerkvi, kar potrebuje za izvrševanje svojih nalog in v to svrhu zastaviti tudi svoj politični upliv. Pri tem se pa ne odpovedujemo pravici, da te potrebe cerkve ocenjujemo s stališča namena cerkve: služiti obstoju in napredku naroda, in s stališča gospodarske možnosti in gospodarske koristnosti. Kakor hitro bi se odpovedali tej pravici ocenjevanja gmočnih potreb cerkve — ne bi bili več borbeno kmetško gibanje, ki hoče pomagati do zmage kmetškim gospodarskim interesom. Ta cilj kmetškega gibanja je tudi s cerkvenega stališča koristen, kajti tudi ona more dobiti gmočna sredstva samo od kmeta in delavca, kateremu kmetija in delo kaj nese. Od reveža tudi cerkev ne more pričakovati dohodkov. Od izkoriščanja kot veleposelstnica in podjetnica pa cerkev ne sme živeti in mora zato biti tudi ona za izvedbo agrarne reforme.

Ali je resnica, kar izpoveduje naš pristaš katoliške vere ali ono, kar izpoveduje naš pristaš protestantske ali kake druge vere — kot politično gibanje ne mislimo reševati. Mi ugotavljamo, da je pri nas v Sloveniji poleg vseh drugih priznanih veroizpovedi v prvi vrsti katoliška vera družabno veljavno svetovno naziranje in krščanska etika in morala merilo za dobro in slabo v naši družbi. Ta ugotovitev nam zadostuje, da to stanje kot

dobro sprejmemo in gremo na tej podlagi v boj za politično moč kmeta, s katero naj kmet zaščiti svoje gospodarske interese in s tem seveda tudi interese vseh ostalih slojev in celega naroda, kajti kmetško blagostanje je podlaga blagostanju ostalih. Kdor izropa in obuboža kmeta, spravlja sebe samega na be-raško palico, narod pa ob kulturo in napredek Brez blagostanja vasi ni kulture vasi, brez kulture vasi ni kulture naroda. Kmetovega blagostanja pa ne bo, dokler kmet kot sloj ne bo imel odločilne politične moči v državi. — Naša borba za politično moč kmeta vdr- žavi ima torej za cilj blagostanje kmeta in s tem blagostanje celega naroda. To blagostanje naj omogoči kmetu in celemu narodu kulturo in napredek.

To je nauk, s katerim si bo naše gibanje politično moč osvojilo. Če je to komu prav ali ne, če bo slovenska duhovščina kmetu »politiko z veseljem prepustila«, ali pa se temu upirala. Naš kmet je končno toliko spregledal, da odklanja medsebojno borbo za razne vsiljene mu »ideale«, bodisi svobodomiselne, klerikalne ali liberalne, nacionalistične ali internacionalne. Kar ni sporno glede tega se noče prerekati. In sporna ni, kot smo ugotovili, vera in potreba cerkve, v kolikor služi obstoju in napredku naroda. Zato se glede tega ne moramo več prepirati. Mi sami hočemo garantirati, da vera in cerkev ne bodeta v opasnosti, zato da nas v naši borbi za politično moč kmeta v državi ne bo nihče več motil s klici: vera je v nevarnosti itd. Zgodovinski čas je. Na čelo katoliške cerkve v Sloveniji stopa nov mož. Naj to pomeni novo do-

bo. Naše gibanje pomeni novo dobo, novo miselnost na takozvani napredni strani in bi to lahko že vsakdo uvidel od doma kakor tudi iz tujine. Na strani cerkve pomeni novo dobo papeževa katoliška akcija z vsemi konsekvencami za javno življenje, kot sta jih dobro potegnili dosedaj žalibog samo gg. Franc Terseglav in dr. Josip Turk v 5/6 števil lanskega »Križa«. Naj jih potegne tudi oficijelna naša duhovščina, da se bo uveljavila nova doba na strani cerkve v celi Sloveniji. Na ta naslov ste bili pozvani, gospod Kalan, da se obrnete s svojim vplivom. Izvedbo katoliške akcije bomo mi z vsemi silami podpirali, ker strašne razmere v današnji slovenski cerkvi zahtevajo od pomoči in vrnitev cerkve njeni pravi misiji na zemlji. Da cerkev izpolnjuje svojo pravo misijo na zemlji, je v interesu našega naroda, katerega blagostanje je naša skrb.

Tako stališče našega gibanja napram veri in cerkvi je skozi katoliško in krščansko in tudi cerkev od našega gibanja drugačnega stališča zahtevati ne more. Kmetško gibanje služi materialni koristi posameznikov na tem svetu in ocenjuje cerkev v prvi vrsti kot družabno ustanovo, v kolikor posredno ali neposredno služi temu cilju tuzemskega blagostanja. To, da naše gibanje računa na sodelovanje vseh poedincev te ali one vere, gorečih in mlačnih, je pri političnem gibanju edino mogoče in stališču tega gibanja napram veri in cerkvi nič ne škoduje, ker bo moral, kdorkoli bo predstavljal to gibanje, v imenu gibanja zavzeti navedeno stališče. Da bodo smeli duhovniki, kadar bodo govorili »s pristaši drugih naziranj, spregovoriti nekaj besed v pri-log veri«, to pa je vsaki veri in vsakemu verniku lastno, je izliv verske svobode in našemu gibanju nikakor ne nasprotuje, čeprav je strpnost v tem pogledu danes odlika Evropejca.

V kolikor je gornji odgovor g. Kalana polemičen, pripominjamo sledeče: Ocenjevalec ni smel imeti pred očmi le-tega, kar je g. pisec v knjižici izrečno napisal, temveč tudi to, kar iz zapisanih trditev nujno izhaja. Zato mislimo, da g. dr. Janže Novak v svoji oceni ni piscu ničesar »podtaknil«, če se je oziral tudi na tako izvajane posledice. Tudi z gornjim člankom nas g. Kalan ni prepričal, da bi se bil g. dr. Janže Novak v izvajanju posledic motil.

H koncu pripominjamo, da smo kot kmetško gibanje borbena in politična gibanja. Radi sprejemamo poziv g. Kalana na dostojnost v borbi in bomo skušali biti dostojni. Nikakor pa ne bi mogli sprejeti poziva na opustitev borbe ali na premirje. Naše gibanje stremi za politično močjo kmeta v državi in v tej borbi in v izvajanju kmetove moči v državi ne more biti miru ali premirja. Isto tako smo nepomirljivi v borbi proti škodljivim razmeram v katoliškem življenju Slovenije, kar je v zvezi s tem, da hoče imeti cerkev svojo posebno, edino zveličavno katoliško stranko, in ne bomo mirovali s svojimi klici po novi dobi v katoliškem življenju Slovenije v smislu papeževe katoliške akcije.

Tako se vidi z našega brega.

Pismene opomine



smo poslali nekaterim starim naročnikom, ki »Kmetškega lista« za tekoče leto še nimajo plačanega. Kdor je prejel tak opomin, ga prosimo, da zanesljivo čimprej poravnava zaostalo naročnino, sicer bomo neljubo primorani vsem zamudnikom ukiniti nadaljno pošiljatev lista.

Uprava.

Franc Gerželj:

Tekma žanjič v Stranica.

Mlado, a zelo agilno in delavno društvo »Kmetških fantov in deklet« v Stranica pri Konjicah je priredilo v nedeljo 3. t. m. tekmo žanjič, ki je prav lepo uspela. Prireditelj je le nekoliko motilo kisló vreme, ki se je pa kmalu zaobrnilo in zvedrilo. Okoli 3. ure popoldne se je zbralo pred gostilno g. Marinka, ki je predsednik tamkajšnjega »Društva k. f. i. d. c.«, lepo število kmetških mož, žena, fantov in deklet iz domače vasi, pa tudi iz najbližje okolice jih je prišlo precej, predvsem iz Frankolovega. — Z velikim zanimanjem in nestrpnim veseljem smo pričakovali tekmo. Pa nas je presenetil dež; umaknili smo se v gostilniške prostore pred. Marinka, kjer je zvaladala topla, domača kmetška beseda. Zbrane je pozdravil v imenu »Zveze k. f. i. d. c.« tov. F. Gerželj iz Ljubljane ter povdarjal smisel, potrebnost, cilje in možne uspehe naših društev. Za njim je govoril, tudi kot odposlanec Zveze, tov. ing. J. Zaplotnik, ki je podčrtaval važnost skupnega dela na gospodarskem polju in kaj vse se da doseči s skupnim (zadružnim) delom. Nato pa se je razvil domač razgovor o raznih gospodarskih in splošnih kmetških vprašanjih. Medtem pa je prenehal dež; vsi smo postali nekako živahni in predvsem naša dekleta-žanjič, ki so na mah kar oživele. Z muzikantom na čelu in pojoč narodne pesmi smo šli na njivo, kjer je bilo odmerjenih pet pasov ovsa za naših pet žanjič-tekmovalk, ki so komaj čakale, da preiskusijo ostrino svojih srpov, prožnost mladih rok ter da pokažejo vsakomur, da so ponosna na svoj kmetški stan in svoje kmetško delo »od zore do mraka«, da povedo vsemu svetu, da ni sramotno biti kmetškega stanu. — Na tem mestu naj omenim nezasišano zlobo. V noči pred tekmo so »nekateri«, ki jim je naš zdrav kmetški pokret kamen v želodcu in trn v očeh, povaljali in pomandrali in ponesnažili oves, ki so ga imele žanjič-tekmovalke požeti. Namen je očit: da bi se tekma ovirala ali celo ne vršila. Pa smo vseeno tekmovali — in še bomo tekmovali, zakaj naš zdrav in močan korak gre mimo takih zlobnosti, naročenih iz klerikalnih vrst, mimo njih gre naš korak, ali pa jih celo pohodi — da, še bomo tekmovali! — Uspeh tekme je bil naslednji: prva je požela odmerjeni pas Kalšek Angela v 16 minutah, njej so sledile Skrbinšek Marica v 17 minutah, Tepej Amalija v 19 minutah, Kranjc Alojzija in Fijavž Julijana v 20 minutah. Vse so se izkazale kot spretno in dobre žanjičee. Lepo število ljudstva je z zanimanjem in nestrpnostjo sledilo borbi tekmovalk. Po tekmi pa so žanjičee in nekoliko fantov zbrali v pevski zbor, pod vodstvom tov. nadučitelja Dobnika, ki je zelo dobro izvežbal pevce in zasluži vse priznanje, in zapeh prav lepo par pesmi. Medtem pa je komisija, ki so jo tvorili tov. F. Potočnik, Fijavž, ing. Zaplotnik in F. Gerželj, pregledala in ocenila delo žanjič in jim odmerila nagrade, ki so bile razdeljene v sledečem redu: Tepej Amalija 10 točk — Din 10 — in knjigo »Oprema za neveste«; Kalšek Angela 10 točk — Din 10 — in naročnino »Grude« za l. 1930; Skrbinšek Marica 10 točk — Din 10 — in naročnino »Grude« za l. 1930; Kranjc Alojzija 9 točk — Din 10 —; Fijavž Julijana 9 točk — Din 10 —. Omeniti moram zavednost in skrb za društvo, ki so jo pokazale vse tekmovalke — vse so vrnille denarne nagrade društvu, da mu na ta način vsaj v nekem oziru pomorejo do razvoja in uspeha.

S tem je bila tekma končana. Bila je to prva prireditelj mladega društva v Stranica. a priznati moramo, da je bila kot prva prireditelj prav dobra. Vsi člani in članice so za-

stavili vse moči, da se je tekma vršila v res vzornem redu. Prav posebno priznanje pa zaslužijo tekmovalke same, ki so vse pokazale, kako dobre članice društva so, kako so zanj vnete in kako skrbijo za njegov napredek, kako ljubijo svoj kmetški stan in njegovo delo. — Tekma je bila pravi praznik v Stranica. Ena sama misel se je povsod in pri vseh očitovala: potreba skupnega, organiziranega dela; spoznanje, da je vas in njeno prebivalstvo tista moč, ki daje življenja vsem, tista sila, ki je, ali mora biti, izraz vsega našega gospodarskega in kulturnega življenja, tista sila, ki odloča in usmerja »gmotno usodo« naroda. Praznik ponosa kmetške mladine! Da bi le bilo dosti takih praznikov! Vsak praznik je dragocen in močan kamen trdne in zdrave zgradbe!

Dopisi

Primskovo pri Kranju. Letošnje spomlad smo ustanovili pri nas kmetijsko strojno zadru-go za Primskovo in okolico. Skupno z Gasilnim društvom smo zgradili Gasilsko - gospodarski dom. Gasilnemu društvu načeluje g. Franc Sajovic že ves čas njegovega obstoja, zadrugi pa g. Ivan Lokar. Zadruga je nabavila stroje iz svetovno znane tovarne poljedeljskih strojev »Vihterle Kovarik«, Prostejov, Češkoslovaška. Mlatilnica je na poravnano slamo. Mlatijo se lahko vse vrste žita, kar znatno olajšuje današnjo krizo, ko si kmet še za drag denar težko dobi potrebnih motorjev, pozneje se bo preuredila na električno pogonsko silo. Deluje v splošno zadovoljnost. Iz vse okolice jo hodijo ogledovat, ker je prva te vrste v naši okolici. Tovarna izdeluje mlatilnice različne velikosti in teže. Zastopnik je g. Jurij Gosar, posestnik v Štari Loki. V letošnjem letu dobimo tudi elektriko iz banovinske elektrarne Žirovnice, s čimer nam bo znatno olajšano delo pri upeljavi strojev v kmetijskem gospodarstvu.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 27. julija smo obhajali odhodnico naših vnetih tovarišev in delavcev: Janka Beleca in Vlad. Krefta. Odšla sta k vojakom, da odrajtata domovini. Pogrešmo ju pri delu — zato pridita tovariša in brata spet k nam fantom in dekletom, pričakujemo vaju; za storjeno najlepša hvala! Naše skupno društveno delo D. K. T. in D in SKJ je vedno aktivno. Sedaj je nekoliko pavze radi sezone dela. Največja novica pri nas je ta, da, kakor bi dejal, še stara miselnost vedno živetari. Zadnji čas sem dosti čital o »novi in stari miselnosti«, pa moram poudariti, da na žalost tudi pri nas noče ta »stara miselnost« izginiti. Čudno — da si nekateri ljudje tako drznejo. Resnično ne vem, ali za njih ni bilo 6. januarja — ali nočejo slišati in brati besed Nj. Vel. kralja. Sicer pa bi najbližja oblast tudi morala nekoliko bolj budno paziti na te ljudi, ki — ali se dela jo neumne, ali pa so res tako zaslepljeni revčki, da ne opazijo, kako strašno so škodljivi javnemu napredku in konsolidaciji razmer. Za danes dovolj, prihodnjč pa pridemo z imeni — — »kdo bo jokaj? — — ve sam«!

Stražišče. Sokolsko društvo v Stražišču priredi v nedeljo 10. avgusta t. l. ob 15. uri veliko javno tombolo na Pantah. Vseh dobitkov je preko 150. Med glavnimi dobitki se nahajajo: kompletna spalna oprava, šivalni stroj, moško kolo, vreča moke št. 0, zaboj sladkorja, zaboj mila in več koštrunov. Tablice, ki so naprodaj v vseh trgovinah v Stražišču, veljajo 3 Din. Po tomboli se vrši ista-tam narodna veselica z zabavnim sporedom. Postrežba dobra in cenena. Vstopnine k veselici ni. Kdor hoče preživeti veselo nedeljsko popoldne, naj se udeleži naše sokolske tombole in zabave.



Politične vesti

»Seljački Glas«.

V Zagrebu je začelo začetkom letošnjega leta izhajati dvakrat na teden novo glasilo hrvatskih kmetov pod imenom »Seljački Glas«. List izdaja podpredsednik bivše Hrvatske seljačke stranke Karlo Kovačević, ki je posejil letos naš kmetijski praznik na Krškem polju.

»Seljački Glas« piše v 37. številki preteklega tedna pod naslovom »Veliko zanimanje za naš list v Sloveniji« sledeče:

»Po divnem kmetiskem zborovanju na Krškem polju, o čemer smo obširno poročali, je nastal povodom govora čiče Karla Kovačevića in ministrstva dr. Ivana Šveglja velik interes za naš »Seljački Glas«. Z vseh strani nam prihajajo naslovi novih naročnikov, a mnogi slovenski kmetijski prvaki so nam obljubili svoje sodelovanje. Geslo našega pokreta: Za kralja, narod in državo je našlo med slovenskimi kmeti mnogo navdušenih pristašev. To se opazi tudi po lepem pisanju »Kmetškega lista«, katerega izdaja bivši minister gosp. Pucelj v Ljubljani za slovenske kmete.

Na Krškem polju so bile izmenjane prve misli med našimi in slovenskimi prvaki. Od te izmenjave misli se pričakujejo veliki plodovi v korist vasi, kmetov in države.

Proslava kočevske 600 letnice. Istočasno kakor gasilske svečanosti v Ljubljani so obhajali kočevsari 600 letnico, odkar so se naselili na slovenskem ozemlju v Kočevju in

njega okolici. Proslava se je vršila od 1. do 4. avgusta ter je dosegla v nedeljo vrhunec, ko so prišli zastopniki kralja, vlade, inozemskih držav, zastopnik Lige za pospeševanje ciljev Društva narodov, zastopnik koroških Slovencev in društva narodnih manjšin ter raznih drugih kulturnih in prosvetnih organizacij. Proslave se je osebno udeležil ban Dravske banovine.

Ker nasprotujejo sokolstvu. Minister prosvete je razrešil službe veroučitelja v narodni šoli v Borovnici kaplana Josipa Rozmana. Kaplan Rozman se je pregrešil proti svojim učiteljskim dolžnostim z nasprotovanjem proti sokolstvu. Pred zaključkom je tudi preiskava v še nekaterih drugih primerih protisokolskega delovanja nekih veroučiteljev.

Agrarna panevropska centrala. V najkrajšem času se bo osnovala v Parizu. Agrarna Panevropska centrala, ki ji je cilj, da dela na zbliževanju agrarnih dežel, na organizaciji mednarodnega miru in na ustanovitvi evropske federacije. Centralo snujejo francoski, češkoslovaški in romunski agrarci.

Volilna reforma na Madžarskem. Na Madžarskem snuje grof Bethlen s svojimi tajnimi sodelavci nov volilni zakon, ki stremi za tem, da se zniža število madžarskih poslancev na 200 in da se razširi tajnost volitev na vse sedeže žup.

Nova komunistična armada na Kitajskem. Zadnja doba kitajske državljanske vojne se je vršila v znamenju zmage nacionalističnih čet predsednika kitajske republike Čangkajška nad »krščanskim« generalom Fengom. Te dni pa je nenadoma nastopila proti nacionalističnim četam močna komunistična armada z juga, ki je osvojila že celo provinco Kinangsi in zavzela mesto Čangšo.

Komunistični vojaki so popolnoma izropali mesto, vse bogataše postrelili in uganjali najhujša grozodejstva, kakor poročajo nekateri listi.

TEDENSKI KOLEDAR:

10. avgusta, nedelja: Lovrenc.
11. avgusta, ponedeljek: Suzana.
12. avgusta, torek: Klara.
13. avgusta, sredo: Kasijan.
14. avgusta, četrtek: Evzebij.
15. avgusta, petek: Vneb. M. D.
16. avgusta, sobota: Rok.

SEJMI:

10. avgusta: Dvor, Rovte, Dob, Železniki, Kamna gorica, Ig, Trava, Sv. Lovrenc, Luče, Brežice, Podčetrtek, Radgona, Slov. gradec, Št. Lovrenc na Dr. p., Trbovlje, Sv. Lovrenc v Pušcavi.
11. avgusta: Svetina.
12. avgusta: Sv. Jurij ob j. ž., Kamnik.
13. avgusta: Ljutomer.
14. avgusta: Leskovec, Toplice, Turnišče.
15. avgusta: Fara pri Kočevju.
16. avgusta: Sv. Rok, Lož, Vače, Hotovlje, Šmarj, Planina, Trebnje, Škofja Loka, Cerklje, Lambah, Mozirje, Soseska, Oplotnica, Sv. Trojica v Slov. goricah, Sevnica, Rakičan.

VALUTE.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din 13-50
1 švicarski frank	Din 10-95
1 avstrijski šilling	Din 7-98
1 angleški funt	Din 274-60
1 ameriški dolar	Din 56-20
1 francoski frank	Din 2-22
1 češkoslov. krono	Din 1-68
1 italijansko liro	Din 2-97

Kuhinjsko posodo

po najnižjih cenah in v največji izbiri, kot emajlirana, aluminijasta itd. nudi trdka z železnico

Stanko Florjančič, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 35.

Podlistek

Ivan Albreht:

Sestra Dolorosa.

(Nadaljevanje.)

»Ali vam je slabo?«
»Ne vem,« je zajel starček.
Cencan je sodil, da se ga neznanec bržčas napil. Hotel ga je že ošteti, pa si je sproti premislil. Dejal je samo:

»Kam ste pa namenjeni, očka?«
»Umret —« je zavajal bradat in se je tresel po vsem životu.

»Prihajate od daleč?«
»Povsod me je bilo dosti,« je bil tujec kratek.

»Se skriva kot polž,« je pomislil Cencan in ni več silil vanj.

Pot skozi goščo je bila včasih ozka in sta čisto težko stopala vstric.

»Malo sem se razmajal,« je zatrdil starček in počasi švedral za Cencanom. »Ali je še daleč v Glinje?«

»V četrte ure sta tam, čeprav greva počasi,« je pojasnil fant. »Ali ste domačin?«

Starec je trpko vzdihnil:

»Zdaj ne več, a včasih sem bil. Veš, kje je Kotmara vas?«

»Kako ne bi vedel?! Saj smo takorekoč sosedje,« se je nasmešnil mladenič.

»Ali še stoji bajta, kjer se je nekdaj reklo pri Kosminovih?«

»Tega imena še nisem slišal,« je odkimal mladenič, »oče bi pa gotovo vedeli.«

»Tak imaš očeta še živega?«

»Ne vem.«

»Kako si pa dejal, da bi oče vedeli?«

»Tako,« se je motal Cencan iz zadrege, »veste, jaz pravim oče svojemu dobrotniku, ker pravega očeta ne poznam in nič ne vem zanj.«

»Čigav pa si?« se je živahno zanimal tujec in je naenkrat jel stopati bolj odločno in urno.

»Po pravici pravim, da ne vem,« je zamolklo izpovedal fant. »Živim pri dobrem kmetu, ki me je vzel za svojega.«

»Za svojega? In kako se pravi temu človeku?«

Rodnik v Humčah,« je komaj izrekel Cencan, ko nenadoma nekaj lopne za njim. Mladenič se sunkoma obrne in se prestraši. Tujec je kakor mrlič ležal na stezi.

»Slišite, možak, kaj je, kaj vam je?« poklekne Cencan k njemu, a oni se ne gane. Mladenič ga trese, mu tiplje žilo in nazadnje

spozna, da starec še živi. Popusti ga in zdrirja v Glinje k teti Loni.

»Nekdo bo umrl v olšju,« butne na okno in kliče na pomoč.

»Kdo si?« se drami Lona in si ne upa k oknu.

»Rodnikov Cene sem, teta, ali me ne poznate?«

»Rodnikov Cencan?« dvomeče zategne Lona znotraj. »S Humč?«

»Seveda! Lepo vas prosim, hitite! Oni bo umrl.«

»Kaj te pa nosi tod okoli ob tem času?« se hoče prepričati Lona.

»Na Kočuhi sem kosil pri Tomažiču. Po večerji smo zmatovali, pa sem se malo zakasnil. Ježeš no, teta, hitite, za božjo voljo!« Ženska nažge luč in pride odpret.

»Kaj praviš? Kdo da umira?« obstoji na pragu, medtem ko drhti mladenič v nekahni čudni grozi.

»Kaj vem, kdo je. V olšju sem ga našel, pa sem ga vzel s seboj. Grede mi je naenkrat omagal in lopnil po tleh. Star je že, ves siv in bradat in te kraje pozna. Mnogo je hodil po svetu in po Kotmari vasi me je vpraševal, samo pozabil sem zdajle, za katero hišo je hotel vedeti,« je hitel Cencan, a Lona se je zavzela:

»Za Kotmaro vas je vprašal? Potlej je vsaj domačin.«

(Dalje prih.)

Novice

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Središču ob Dravi priredi dne 15. avgusta t. l. veliko veselico, združeno s tekmo koscev in kolesarsko dirko. Po tekmah v Sokolskem domu veselica z igro, srečolovom in plesom. Tem potom vabimo vsa naša društva, prijatelje in znanke od blizu in daleč, da pohite ta dan v čim večjem številu med nas. Na svidenje! Odbor.

Ljubljanski škof dr. Jeglič vpokojen. V sredo 30. julija je prejel ljubljanski škof dr. Jeglič obvestilo od beograjske papeške nunciature (papeževga zastopnika na našem dvoru), da je vpokojen. Istočasno je prejel tudi papežev bulo, s katero je imenovan za naslovnega nadškofa. Za ljubljanskega škofa je imenovan dosednji pomožni škof dr. Gregor Rožman.

Obsodba Josipa Predavca. Te dni je potrdil stol sedmorice v Zagrebu obsodbo Josipa Predavca, ki je bil obsojen kot glavni ravnatelj »Glavne zadruge« na dve leti in 6 mesecev strogega zapora in na globo 5000 Din, ker je bil spoznan za krivega malomarnega poloma denarnih zavodov, katerim je načeloval.

Kongres gospodarskih zbornic. VIII. redni letni kongres gospodarskih zbornic in organizacij kraljevine Jugoslavije se bo vršil 13. in 14. septembra t. l. v Beogradu.

Desetdinarski srebrniki. Listi poročajo iz Beograda, da namerava finančno ministristvo predlagati ministrskemu svetu, naj bi se bankovci po 10 Din zamenjali z 10 dinarskimi srebrniki. Srebrnikov po 10 Din bi prišlo v promet za eno milijardo. Država bi zaslužila pri tem 4%. Srebrni denar bi izdelala državna kovnica.

Krst drugega slovenskega letala. Ljubljanski škof dr. Gregor Rožman je krstil preteklo nedeljo na vojaškem letališču v Ljubljani drugo letalo ljubljanskega aerokluba. Novo letalo, ki nosi ime »Bloudek XV.« je po večini domače delo, le motorji so bili naročeni iz inozemstva.

Angleški »Zeppelin« preletel Atlantsko morje. Na angleškem so zgradili največjo zračno ladjo po vzorcu nemških »Zeppelinov« in jo imenovali »R 100«. Ta velikan je podvzel pretekli teden prvi polet čez Atlantsko morje in preletel pot iz Anglije v Kanado v 75 urah. »R 100« je s svojim poletom dosegel hitrostni rekord na prekomorski poti in daleč posekal Zeppelinov čas preleta. »R 100« je torej najhitrejša zračna ladja na svetu. Opremljena je s 6 motorji, kateri razvijejo skupno 3900 konjskih sil.

Kapela pri Sl. Radencih. V nedeljo 29. julija je bilo v Kapeli žegnanje, pa sem se tudi jaz napotil tja. Užival sem krasno jutro med skrbno obdelanimi vinogradi. Pri »Peku« sem se malo okrepčal. Mahnil sem proti cerkvi, kjer se je trlo ljudstva. Opazoval sem ljudi, posebno mladi svet me je zanimal. — Kupi mi srček, Marica! Kaj boš pa ti meni, France? — Nič! — pa ji je kupil najlepše srčce. Opazoval sem vrvež — zamislil sem se. Vpitje kramarja me je zbudilo kot iz sna. Poštena si kmetijska mladina tu v Kapeli. Res, z uživanjem se mvas ogledoval, fantje in dekleta — pa sem si dejal: ognjišča vam treba — za duševno hrano, Društvo kmetijskih fantov in deklet moramo ustanoviti, da boste v ponos svojim očetom. Pozdravljeni, fantje in dekleta, pa do svidenja. Ivan Nemec.

»Morosini« popravljen. Italijanski parnik »Morosini«, ki se je nalašč zaletel v bližini Zadra v našo ladjo »Karadjordje« in se na sprednjem delu lažje pokvaril, so popravili in bo zopet plul po dalmatinskih vodah. — Prejšnjega kapetana na »Morosiniju« so zamenjali.

Poštni denar je poneverila poštna upraviteljica Julka Crkvenjakova. Preizkava je ugotovila, da je zmanjkalo tekom sedmih let čez 300.000 dinarjev. Poštno uradnico, ki je poneverbo priznala, so aretirali in oddali v sodnijske zapore.

Breznica. Počitniška kolonija ljubljanske mestne občine priredi dne 10. t. m. ob 15. uri v Društvenem domu na Breznici akademijo v prid ubožne brezniske šolske mladine. Na vzporedno so: deklamacije, petje, prizori, igra itd. Za obilen poset se priporočajo kolonistinje.

Ruska trgovska mornarica. V svoji »pijatiletki«, petletnem gospodarskem načrtu je boljševiška vlada sovjetske Rusije posebno pozornost obrnila tudi povečanju trgovske mornarice. Po tem planu bi se moralo zgraditi v ruskih ladjedelnicah letno za 200.000 ton trgovskega brodovja. Ker pa domače ladjedelnice tej nalogi niso kos, mora Rusija kupovati sedaj ladje v inozemstvu. V zadnjih dveh letih se je sovjetska trgovska mornarica povečala le za 130.000 ton. Leta 1914 je imela Rusija 1254 trgovskih ladij z 1.054.000 tonami. L. 1920 je padlo število ladij na 613 in najnižje število je dosegla ruska trgovska mornarica v l. 1926, ko je znašalo število ladij le 346 s 308.000 tonami.

Prošnje, ki jih vlagajo kmetovalci na kmetijske kontrolne postaje, nanašajoč se na pouk in informacije zaradi zatiranja boleznih ali škodljivcev so koleka proste.

Danska prodaja svoje bojne ladje. Bela vrana je država Danska. Dočim se po celem svetu govori o razoroževanju, med tem se pa države pridno oborožujejo, je Danska sama od sebe, ne čakajoč na druge, sklenila popolno razorožitev na suhem in na morju. Največjo bojno ladjo je prodala Danska Kitajski za 160 milijonov dinarjev.

Pri slabem počutju je naravna »Franz-Josef«-grenčica prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkosti in česče zanesljivo koristijo že male količine. Dopisi ženskih zdravnikov hvalijo soglasno prav milo učinkovanje »Franz-Josef«-vode, ki je posebno izborna za nežni ustroj ženskega telesa. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Tovariši iz svetovne vojne! Naš tabor 10. avgusta neprekljeno nas zopet zove k udeležbi. Zvesti tradicijam se ga udeležimo vsi kot en mož. Tabor se vrši ob vsakem vremenu. Za polovično vožnjo smo prosili, rešitve še ni. Tovariši, toda to naj ne bo ovira in pričakujemo polnoštevilno udeležbo. Fantje in možje, na svidenje na Brezjah. Glavni odbor Z. S. V. Ljubljana.

Prostovoljno gasilno društvo v Zg. Šiški proslavlja letos 25letnico obstoja. V skromnih razmerah se je na pobudo idealnega polestnika in gostilničarja Ivana Pavšiča društvo ustanovilo. Vsetransko — reševalno kot kulturno — se je društvo, kateremu je načeloval g. Pavšič, najlepše razvijalo v ponos Zg. Šiški in tudi okolici. Da bi v društvu bilo prijetnejše, je iz članov ustanovil pevski zbor, ki ga je tudi sam vodil. Uspešni razvoj je pa prekinila vojna, ki je na žalost ugrabila več članov in tudi idealnega ustanovitelja. Mrtvilo je bilo nekaj let v društvu, dokler se niso po vojni zopet sešli agilni možje. Z novimi močmi so se prijeli započete delo. Z velikimi žrtvami so si zgradili že lansko leto nov Gasilni dom, ki ni v ponos le Zg. Šiški, temveč vsem podeželskim društvom. Da bo ta proslava čim lepša, prirede marljivi šišenski gasilci v nedeljo, dne 10. avgusta na dan »žegnanja« veliko vrtno veselico na vrtu tovariša Jožeta Črneti poleg Gasilnega doma, na katero ste vabljeni vsi — od blizu in daleč.

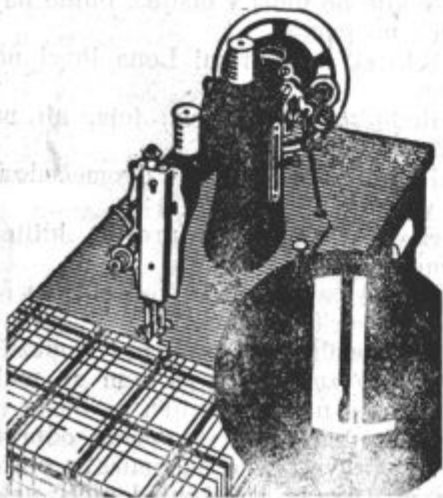
Padee meteora v Italiji. Italijanski listi poročajo, da je v bližini vasi Gatte padel ogromen nebesni kamen (meteor), ki se je zaril globoko v zemljo. Meteor so odkopali in je menda eden največjih, kar jih je do sedaj padlo na zemljo.

Posledice steklega psa. V bosanskem Ključu je imel upravitelj gozdnega podjetja »Sana« Čizek psa volčje pasme, ki je stekel in ogrizel konja in kravo. Upravitelj je sicer dal ugonobiti psa, a za ugriz konja in krave ni vedel ter je še nadalje uporabljal kravino mleko v družini in ga dajal svojim znancom. Ko sta pa konj in krava kmalu nato obolela, je na živini zdravnik ugotovil steklinu. Obvestili so o tem tudi higijenski zavod. Ta je odposlal v selo posebnega zdravnika, ki je začel zdraviti 35 oseb proti steklini. Vsi so uživali mleko stekle krave in je velika nevarnost, da ne zbole na tej strašni bolezni.

Najstarejši človek na svetu je Turčin Savo Ago, ki ima 160 let. Možakar trdi, da je ućakal tako visoko starost v prvi vrsti radi tega, ker ni v svojem življenju pokusil niti kapljice alkohola. Te dni je prispel stariina Savo Ago v Ameriko, kamor so ga povabili ameriški pristaši »suhega režima«, da ga bodo razkazovali po vseh ameriških mestih kot zgled, koliko hočejo podaljšati življenjsko dobo človeškega rodu »suhačic«.

Film v službi poljedelstva. Vse banske uprave so nabavile za svoje kmetijske oddelke filmske aparate in filme za razširjanje poljedelstva, ki jih bodo razdelile svojim sreskim referentom. Ti bodo pri predavanju o kmetijstvu kazali tudi poučne filme, ker so bile v več slučajih dokazane ugodne posledice takega načina propagande.

Kongres heimwehrovskih organizacij se je vršil pretekli teden v Inomostu o Avstriji. Tekom posvetovanj sta se prijavi dve enako močni struji. Prva struja zagovarja načelo, da je nemogoče misliti na kako skupno akcijo heimwehrovskih organizacij z vladnimi strankami pri prihodnjih volitvah. Druga struja pa vztraja na stališču, da je treba pri volitvah z vsemi silami nastopati skupno v enem bloku z vladnimi strankami proti marksistom. A pristaši prve struje ugovarjajo temu stališču in se sklicujejo na Kmetško zvezo, ki bo pri volitvah nastopila samostojno izven vladno - meščanskega bloka.



HAID & NEU šivalni stroji

so prvovrsten nemški izdelek.

Prodaja jih tudi na ugodne obroke.

CENTRA

Trgovina šivalnih strojev
Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 7/III.

Zastopnike sprejemamo povsod.

Gospodarstvo

Zborovanje hmeljarjev v žalcu.

V nedeljo dne 3. avgusta ob 1/9. uri dopoldne je sklicalo »Hmeljarsko društvo« za Slovenijo v Žalcu informativni shod hmeljarjev, ki je razpravljalo o plačevanju mezd obiralcem, o stanju hmeljskih nasadov doma in v inozemstvu, o hmeljski razstavi in, kar je za naše hmeljarje največjega pomena, o prodaji in ceni letošnjega hmelja. Zborovanje je vodil društveni predsednik g. Franjo Roblek iz Žalca in se ga je udeležilo lepo število hmeljarjev, ne pa toliko kakor druga leta, kar je v otvoritvenem govoru poudarjal predsednik g. Roblek, ker pač vlada med hmeljarji radi obupnega stanja hmeljarstva velika pobitost. — Podružnica Hmeljarskega društva v Mariboru je poslala centrali predlog glede plačevanja med obiralcem in sicer naj bi se plačevalo brez hrane Din 2— in pri trikratni topli hrani na dan Din 1-50 od škafa (mernika). Predlog si je osvojil širši in ožji odbor »Hmeljskega društva«, kakor tudi zbor hmeljarjev sam.

Seveda je pri obiranju razlika, katero bodo hmeljarji sami izenačili v obojestransko zadovoljnost, ker ima hmelj v nekaterih legah debele, v drugih pa drobne kobule, kar seveda vpliva na vspeh obiranja. V splošnem pa velja ta tarifa za podlago, katere se naj hmeljarji tudi držijo. Poudariti je treba, da lansko leto hmeljarji niso dobili za kg hmelja niti toliko, da bi s tem plačali mezdo za 1 škafo (3 škafe je 2 kg) ne da bi upoštevali vrednost hrane za obiralce, kurjavo in ogromne pridelovalne stroške.

Nadalje je podal svoj referat društveni tajnik g. nadučitelj Petriček o stanju hmeljskih nasadov doma in v inozemstvu. Iz referata je razvidno, da so se hmeljski nasadi zmanjšali po vseh državah, ki pridejo pri proizvodnji hmelja v poštev in je pričakovati 20—30% manj pridelka kot lansko leto. Do gotove meje še odvisi množina in kakovost pridelka od vremena kakšnih 10 do 15 dni, ko bo hmelj dozorel. Zanimiva so tudi dvostranska poročila iz inozemstva in se jim takoj pozna, da se pri nekaterih zastopa interese hmeljarjev, na drugi strani pa interese hmeljske trgovine. Zato je treba inozemska poročila zelo previdno presojati.

Po referatu društvenega tajnika g. Petrička so se priglasili k besedi gg. Plaskan, Marinc, Bošnjak, dr. Šribar in drugi, ki so podali svoje mnenje o množini letošnjega pridelka, o obiranju, o prodaji in o drugih last-

nih izkušnjah pri pridelovanju in spravljaju hmelja.

Gospod Marinc iz Glinj pri Braslovčah je prosil navzočega okrajnega hmeljarskega referenta g. inž. Dolinarja, naj poda on svoje mnenje o letošnji proizvodnji in ceni hmelja, ki jo vsaj približno pričakuje, ker ima gotovo dobre zveze z inozemstvom. G. inž. Dolinar je v svojih izjavah naglasil, da nam v danih slučajih ni treba pričakovati dobrih cen 30— Din ne bo dosegel kg, ker se še ne vé, ali bo letošnja proizvodnja samo krila konzum ali ga bo nadkrilila, in računati moramo tudi s tem, da so še pivovarne in trgovci dobro založeni z lanskim pridelkom in da se je precej letošnjega pridelka nakupilo že v predprodaji, kar ima vse slabe posledice na ceno letošnjega hmelja. K boljši ceni si bodo pomagali hmeljarji sami, če bodo hmelj lepo in o pravem času obrali, pravilno posušili ter pobasali in ako blaga ne bodo ponujali. To so predpogoji, ki so odvisni od hmeljarjev samih. Prodalo se bo le dobro blago — slabo bo pa gotovo ostalo. — Hmeljarsko društvo bo priredilo tudi razstavo hmelja v Žalcu meseca septembra t. l., na kateri bodo razstavili hmeljarji svoje najboljše blago. Razstavo bo pokazala, kakšen hmelj prideluje Savinjska dolina in kakšno blago bo najboljše kvalitete.

V svojih govorih in ob zaključku so gg. Roblek, Petriček in inž. Dolinar pozivali hmeljarje, da se naj razstave udeležijo v čim večjem številu z ozirom že na to, da se bo z razstavo proslavila tudi 50letnica obstoja Hmeljarskega društva za Slovenijo. — Ob koncu zborovanja so se članom razdelile legitimacije za polovično vožnjo hmeljskih obiralcev in sicer le tistim, ki niso včlanjeni pri podružnicah, ampak pri centrali.

Sprejem gojenk v kmetijsko-gospodinjstvo šolo Kmetijske družbe v Ljubljani. S 1. oktobrom 1930. se odpre devetindvajseti tečaj gospodinjstva šole, ki bo trajal 11 mesecev. Gojenke morajo stati v zavodu, ki je pod vodstvom č. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopiju poleg Marijanišča na Poljanah v Ljubljani. Teoretični del obsega verouk, vzgojstvo, računstvo, knjigovodstvo in kmetijsko gospodarstvo, vrtnarstvo in sadjarstvo, živinorejo in živinozdravstvo, poljedelstvo in kmetijsko kemijo. Praktično se vežbajo v kuhanje, šivanje (ročnem in strojnem), krojnem risanju, pranju, likanju, v mlekarstvu in sirarstvu, v vrtnarstvu itd. Gojenke se vadijo tudi v ravnanje z bolniki in bolno živino. Tista, ki bo sprejeta v zavod, plača mesečno za hrano, stanovanje, razsvetljavo, to je sploh za vse 450 Din, za pouk pa 100 Din. Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj po možnosti naslednjo obleko in perilo: vsaj eno nedeljsko obleko, dve obleki za delo, dva para čevljev, en par vrtnih čevljev, nekaj belih in barvanih nočnih srajc ali jopič za ponoči, tri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, štiri srajce, šest parov nogavic, 10—12 žepnih robcev, štiri kuhinjske in dva navadna predpasnika. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in štiri prevleke za blazine, 4 brisače, 4 servijete. Če ima katera več obleke, jo tudi lahko vzame s seboj. Deklice, ki ho-

čejo vstopiti v gospodinjstvo šolo, morajo: 1. dovršiti 16. leto; 2. predložiti zadnje šolsko izpričevalo; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. navesti kakšnega stanu so starši in kakšen je njih dosežani glavni poklic; 5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja; 6. zavzeti se, da bodo natančno in vestno izvrševali vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastnoročno pisane, nekolikovane prošnje za sprejem naj se vpošljejo vsaj do 15. avgusta 1930. Pri sprejemu deklet v gospodinjstvo šolo se bo oziralo po možnosti na prošilke iz vseh slovenskih pokrajin. V Ljubljani, 30. junija 1930.

Kmetijska družba v Ljubljani.

Rodovniško društvo Nedelica, p. Turnišče, za gojo in mlečno kontrolo simodolskega goveda, kot prva in najstarejša organizacija omenjene pasme v Dravski banovini, priredi dne 18. sept. t. l. v Nedelici (Prekmurje) razstavo za svojo v rodovnik vpisano živino in njih zarod. Na razstavo že sedaj vljudno vabimo cenjeno občinstvo.

Tečaji za kopunjenje. Perutninarski odsek Kmetijske družbe v Ljubljani priredi dne 14. avgusta, 20. septembra in 18. oktobra t. l. od 14.—18. ure tečaje za kopunjenje perutnine po svetovnoznani metodi P. Collignon v valilni centrali tega odseka, Linhartova ulica št. 9. Tečaj bo vodil predsednik odseka g. J. Seher. Udeležbo za tečaj je prijaviti na dopisnici 5 dni pred začetkom. Za kritje stroškov prispeva vsak udeleženec.

Predavanje o kužnih boleznih pri perutnini. Perutninarski odsek Kmetijske družbe v Ljubljani opozarja vse perutninarje, zlasti pa svoje člane, da bo predaval g. svet. Kocjan v ljubljanskem radiu dne 15. avgusta ob 15 in pol uri in v nedeljo 17. avgusta ob 10. uri in 20 minut o kužnih boleznih pri perutnini (koleri, tifusu, beli griži in difteriji).

Kmetijski tečaji za ljudskošolsko učitelje. Poljedelsko minisarstvo je odredilo, da se imajo v posameznih banovinah organizirati kmetijski tečaji za učiteljstvo osnovnih šol. Že doslej se je v sličnih tečajih izobrazilo nad 500 učiteljev za kmetijski pouk. Po novi odredbi pa se bo novo število podvojilo.

Vagoni za sadje in sočivje. Na prizadevanje zavoda za pospeševanje zunanje trgovine je generalna direkcija železnic dala letos izvoznikom sadja na razpolago sto posebnih vagonov za sadje, drugo leto pa jih bo mogla dati že 700.

Kontrola mlečnih izdelkov. Tržno nadzorstvo je zadnje dni izvedlo strogo kontrolo mlečnih izdelkov, ki prihajajo na trg. Kontrola je pregledovala zlasti sir. Od prodajalcev se zahteva, da prinašajo na trg sir najboljše kakovosti. Cene za najboljši sir so določene 28 Din za kg, za manjvreden sir pa za 24 Din za kg.

ALI STE ŽE PORAVNALI NAROČNINO?

Kmetovaljci Gorenjske!

Svojo pšenico najboljšo zamenjate za moko v Elektrovaljčnem mlinu »TRATA«

Škofja Loka - kolodvor

In Vam ni potreba delati dvojnega pola. Istotem so na zalogi vedno sveže krmila za živino, kakor tudi prvovrstne moke iz le baneške pšenice in vsi ostali mlinški izdelki po najnižjih cenah.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog

Vam nudi

Družba »ILIRIJA«
Ljubljana, Dunajska c. 46

Telefon 2820

Češke tkanine dobite direktno iz ČSR

franko, izcarinjeno na dom. Napišite svoj naslov (dopisnica Din 1-50), pa Vam pošljemo jesenske in zimske — volnene in dr. vzorce (za obleke, suknje, plašče, perilo itd.) na vpogled. — Izvrstna kakovost!

Tkalnica

J. Marek, Bystré n. Metují, ČSR.

PRVOVRSTNE



„Kajetan“
z zlato peto

„Jugoslovanske“
„Turške“

in

„Naravnosive“

z garancijo ter prvovrstne
brusne kamne ima v zalogi

EKONOM

osrednja gosp. zadruga

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica šte. 7

Večletna garancija!
Pouk v vezenju brezplačen!

Najkrajša pot v Južno Ameriko pa gre preko pristanišča Marseille 14 do 15 dni v Argentino.

Kolodvorska ulica 35.

Tehna družba, Ljubljana, Mestni trg št. 25/I.

in vse v
stroko
spadajo-
če blago
kupite
dobro,
solidno
in po
zmernih
cenah
pri

D. Z O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA-MEDVODE

Podružn.: Maribor-Novl-Sad Lastnik: Franjo Medić

nečim, neuspešnim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoj s spen-
nim dušikom, gnoj istočasno s dušikom in spnom. — Informacije o uporabi in
množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih
spenega dušika daje

Ta, tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL« - RUSK, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor s Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno s dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Dobavlja ga po konkurenčni ceni

E K O N O M
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 7

**Gospodarji, naročite si
ga takoj!**

vseh vrst za zida-
vo hiš, iz znanih
karlovskih opekarn
dobavlja franko vsaka postaja
po konkurenčnih cenah,
samo

»Ekonóm« generalno zastopstvo
za Dravsko banovino
Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

Račun pošt. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzjavci: „Kmetaki dom“
Telefon 2847 v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1 Telefon 2847

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev
Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vločne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje, proti poročstvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek, računom pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJSNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8–12^{1/4} in od 3–4^{1/2}, te ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8–12^{1/2} ure.
Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3